

Van spelen kan je ook veel leren!

Spelmateriaal ter stimulering van sociale vaardigheden bij kinderen van 3 tot 5 jaar met ASS op het MKD

Auteur: Mare van Veen

Studentnummer: 2057946

Uitgevoerd in opdracht van: MKD De Petteflet te Rijssen

Afstudeerscriptie opleiding: Pedagogiek, Fontys Hogeschool Tilburg

Datum: 01-12-2008

1^e beoordelaar: Jacinta de Graaf

2^e beoordelaar (vanuit de stage): Linda Mol

2^e beoordelaar (presentatie): Hans de Mits

Voorwoord

In dit verslag staat het onderzoek dat ik heb uitgevoerd als afstudeerscriptie. Dit is gebeurd in opdracht van het MKD de Petteflet te Rijssen, alwaar ik 10 maanden stage heb gelopen. Het thema is spelmateriaal. Ik heb onderzocht wat voor spelmateriaal er aanwezig is en gebruikt wordt om de ontwikkeling van sociale vaardigheden optimaal te ontwikkelen bij kinderen met autisme van 3 tot 5 jaar. Ik heb dit onderwerp gekozen omdat autisme veel voorkomt op het MKD waar ik stage heb gelopen. Verder is men op de MKD's veel bezig met het stimuleren van sociale vaardigheden. Een van de beste en leukste manieren om sociale vaardigheden te oefenen is met behulp van spelmateriaal! Vandaar dat ik hier dieper op in wilde gaan en gekeken heb hoe het gebruik van spelmateriaal effectiever kan.

In mijn stageperiode ben ik bezig geweest met het opstellen van mijn literatuurstudie. Na mijn stageperiode ben ik verder gegaan met het praktijkonderzoek, de uitwerking hiervan en uiteindelijk een advies. Ik heb bij mijn praktijkonderzoek gebruik gemaakt van enquêtes. Deze hebben alle MKD's van Trias Jeugdhulp voor mij ingevuld. De samenwerking met de MKD's verliep soepel, wat ik als zeer prettig heb ervaren. Uiteindelijk heb ik alle MKD's het advies, dat uit mijn onderzoek is gekomen, opgestuurd, als bedankje voor hun medewerking.

Enschede, December 2008
Mare van Veen

Samenvatting

In dit verslag heb ik onderzoek gedaan naar hoe sociale vaardigheden gestimuleerd kunnen worden bij kinderen van 3 tot 5 jaar met ASS door middel van spelmaterialen.

Ik ben tot dit onderwerp gekomen omdat op mijn stage, MKD de Petteflet te Rijssen, veel gedaan wordt ter stimulering van de sociale vaardigheden. Spel is hierbij een leuke en leerzame manier om dat te doen. Maar wat is nu het effectiefst en waarom kan je het beste voor bepaald materiaal kiezen? Dat was niet altijd even duidelijk. Vandaar dat ik op het idee ben gekomen om onderzoek over dit onderwerp te gaan doen.

Ik heb mijn onderzoek vervolgens onderverdeeld in kleinere gedeeltes, ook wel deelvragen. Deze deelvragen zijn: *Hoe verloopt de normale sociale ontwikkeling van kinderen tussen de 3 en de 5 jaar? Wat houdt ASS precies in? Hoe verloopt de sociale ontwikkeling bij kinderen met ASS? Met behulp van welk spelmateriaal kan je de sociale ontwikkeling optimaal stimuleren?*

Deze vragen heb ik in mijn literatuurgedeelte beantwoord.

Verder heb een enquête opgesteld en uitgewerkt. Aan de hand van mijn literatuur en de uitwerking van de enquête heb ik een advies opgesteld voor de MKD's hoe ze nog concreter aan de slag kunnen gaan met het stimuleren van de sociale vaardigheden. Dit advies heb ik ook naar de MKD's gestuurd, zodat zij hiermee aan de slag kunnen.

In mijn advies komt naar voren dat de poppenkast meer gebruikt mag worden en het aan te raden is om een workshop hiervoor te volgen. Verder is het T.O.M. trainingsmateriaal bij geen enkele pedagogisch medewerker bekend als materiaal dat gebruikt kan worden in de groep. Hiervoor heb ik aangeraden om een stagiaire dit als opdracht te laten uitwerken en te presenteren aan alle MKD's.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	blz. 1
2	De sociale ontwikkeling	blz. 3
	2.1 Begripsomschrijving	
	2.2 De stadia van Erik Erikson	
3	Verschillende vormen van ASS	blz. 5
	3.1 Autistische stoornis	
	3.2 Asperger	
	3.3 Rett-syndroom	
	3.4 Desintegratiestoornis van de kinderleeftijd	
	3.5 PDD-NOS	
4	Sociale ontwikkeling bij kinderen met ASS	blz. 8
	4.1 Theorieën omtrent de sociale ontwikkeling	
	4.2 Aandachtspunten sociale ontwikkeling bij de verschillende vormen van ASS	
5	Verschillen tussen de normale sociale ontwikkeling en de sociale ontwikkeling bij kinderen met ASS	blz. 12
	5.1 Algemene verschillen	
	5.2 Belangrijkste aandachtspunten	
6	Ontwikkeld spelmateriaal voor de sociale ontwikkeling	blz. 15
7	Enquête	blz. 19
8	Uitwerking van de enquête	blz. 21
9	Advies	blz. 31
10	Nawoord	blz. 37
11	Bijlagen	blz. 38
	1 Literatuurlijst	
	2 Inleidende brief MKD's	
	3 Enquête	
	4 Adviesbrief MKD's	